

OTSUS

18.04.2018 nr 5-5/2018-028

Koondumisele nr 11/2018 OÜ Graanul Mets / Osühing KARO METS loa andmine

Koondumine

23.03.2018 esitas OÜ Graanul Mets volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Eremka OÜ ja OÜ Graanul Mets 14.03.2018 osa müügilepingu. Lepingust tulenevalt omandab OÜ Graanul Mets 50%-i Osühingu KARO METS osadest.

Tehingu tulemusena kuulub Osühing KARO METS koondumise teate esitanud äriühingu OÜ Graanul Mets valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 23.03.2018 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks OÜ Graanul Mets ja Osühing KARO METS.

OÜ Graanul Mets (regitrikood 12028699) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab valitsevat mõju AS GRAANUL INVEST. AS-i GRAANUL INVEST üle omab valitsevat mõju OÜ Biofuel, mille ainuosanik on füüsiline isik Raul Kirjanen (isikukood 37606130222).

OÜ Graanul Mets on valdusettevõtja, mis majandustegevust ei oma, kuid tema valitseva mõju all olevad ettevõtjad tegelevad peamiselt metsamaterjali varumise ja müügiga. OÜ Graanul Mets omab valitsevat mõju AS-i Roger Puit üle, mis tegeleb

metsamaterjali varumise ja müügiga. OÜ Graanul Mets ja Eremka OÜ ühise valitseva mõju alla kuulub käesoleva koondumise osaline Osühing KARO METS ning OÜ Graanul Mets ja OÜ Valga Puu Invest ühise valitseva mõju alla kuulub Osühing Valga Puu. Osühingu Valga Puu peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, metsa ülestöötamine ja muud metsakinnistute majandamisega seotud teenused. Osühingu Valga Puu tütarettevõtja OÜ AAB Ekskavaator, mis tegeleb maaparandus- ja kaevetöödega. AS-i GRAANUL INVEST kontserni ettevõtjad tegelevad lisaks puidugraanulite tootmise ja müügi ning biomassist soojus- ja elektrienergia tootmise ja müügiga.

Osühing KARO METS (registrikood 11422840) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omavad koondumise eelselt ühiselt valitsevat mõju OÜ Graanul Mets ja Eremka OÜ. Osühingu KARO METS peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, metsa ülestöötamine ja muud metsakinnistute majandamisega seotud teenused.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2017. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Osühing KARO METS tegeleb peamiselt metsamaterjali varumise ja müüliga. Metsamaterjali varumise ja müüliga tegeleb ka OÜ Graanul Mets valitseva mõju all olev ettevõtja AS Roger Puit ning OÜ Graanul Mets ja OÜ Valga Puu Invest ühise valitseva mõju all olev ettevõtja Osühing Valga Puu. Seega tekib horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel metsamaterjali varumise ja müügi osas.

Tuginedes muuhulgas oma varasemale praktikale¹, võib ka käesoleva koondumise puhul metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturgu metsamaterjali kvaliteedi ja otstarbe alusel liigitada tarbepuiduks (palk, paberipuu) ja küttepuiduks. Koondumise mõju hinnatakse nii metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturule tervikuna kui eelnimetatud segmentide lõikes. Koondumise osaliste hinnangul² raiuti Eestis 2017. aastal 13 128 470 m³ metsamaterjali. OÜ-ga Graanul Mets seotud ettevõtjate osakaal moodustas sellest [5-10]% ning Osühingu KARO METS osakaal [0-5]%. Ka paberipuu, palgi ja küttepuidu osas eraldi ei ületa koondumise osaliste osakaal kokku 15%, mistõttu ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega³.

Koondumise osaliste tegevuste vahel tekib ka vertikaalne seos, kuivõrd OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad puidugraanulite tootmisega ning on seega tegevad metsamaterjali ostu kaubaturul. Seejuures konkureerivad OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad teiste ettevõtjatega, kes kasutavad oma tootmises metsamaterjali. Konkurentsiamet on varasemalt piiritletud puitkütte (puidugraanulid, puitbrikett, hakkpuit, puusüsi jne) tootmiseks vajaliku metsamaterjali ehk energiapuidu ostuturu Eestis. Koondumise teate kohaselt oli AS-i GRAANUL INVEST turuosa energiapuidu ostuturul Eestis 2016. aastal u [10-20]%⁴ ning tegemist ei ole vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Lisaks tegelevad Osühing KARO METS, AS Roger Puit ja Osühing Valga Puu varutud puidu hakkimisega AS GRAANUL INVEST kontserni puidugraanulite tootmise protsessis. Koondumise teate esitaja on seisukohal, et omatarbeks toodetava (emaettevõtja kontserni tootmisprotsessis kasutatava) hakkpuidu kaubaturule arvestamine ei ole antud juhul põhjendatud. Isegi juhul, kui Osühingu KARO METS, AS Roger Puit ja Osühingu Valga Puu toodetud hakkpuit lugeda hakkpuidu müügi kaubaturul käibivaks kaubaks, ei moodustaks koondumise teate kohaselt nimetatud ettevõtjate toodetud hakkpuidu osakaal kokku üle [10-20]%. Konkurentsiamet nõustub koondumise teate esitaja sellise seisukohaga ning käesoleva koondumise mõju hakkpuidu tootmise ja müügi kaubaturule ei hinnata.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

---

¹ Nt Konkurentsiameti 13.07.2015 otsus nr 5.1-5/15-023, Koondumisele nr 11/2015 OÜ Graanul Mets ja AS Roger Puit loa andmine

² Statistikaameti andmed metsamaterjali raiemahtude osas 2017. aastal ei olnud koondumise teate esitamise hetkel kättesaadavad, mistõttu tuginedes turuosaliste poolt avalikustatud andmetele lähtusid koondumise osalised eeldusest, et 2017. aastal olid raiemahud 5% väiksemad kui 2016. aastal.

³ Lähtudes koondumise teates esitatud andmetest, mis metsamaterjali jagunemise osas tuginevad Keskkonnaagentuuri varasemale jaotusele

⁴ Kaubaturu kogumahu arvutamisel lähtus koondumise teate esitaja Eesti Metsa ja Puidutööstuse Liidu puidubilansi andmetest

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste osakaal kokku metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul Eestis moodustas 2017. aastal [5-10]%. Metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul tegutseb lisaks koondumise osalistele mitmeid ettevõtjaid, sealhulgas Riigimetsa Majandamise Keskus, Metsä Forest Eesti AS, Stora Enso Eesti AS, Aktiaselts Holmen Mets, AS Lemeks. Energiapuidu ostuturul Eestis on AS-i GRAANUL INVEST turuosa u [10-20]% ning ettevõtja suurimateks konkurentideks on hakkpuidu tootmisega tegelevad ettevõtjad (Stora Enso Eesti AS, OÜ SLG Energy, Warmeston OÜ, Osäühing Raja KT).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba OÜ Graanul Mets ja Osäühingu KARO METS koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 18.04.2018 otsuse nr 5-5/2018-028 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Külliki Lugenberg/ 30.04.2018